

VIKINGESKIBSMUSEET

Transformation
ADDITION

EFTERÅR
2016

TRANSFORMATION OG RESTAURERING, ADDITION

BRONSHØJ, EFTERÅR 2016

Forside foto af Filip Malte Larsson

Udgivet 2017 af
Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering
Arkitektskolen
Redaktion og grafisk tilrettelæggelse: Charlie Steenberg, Christoffer Harlang og Nicolai Bo Andersen

© Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering, Arkitektskolen
Kandidatprogram i Kulturarv, Transformation og Restaurering

INDHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
FÆNOMOLOGISK REGISTRERING	1-4
INDHOLDSFORTEGNELSE	5
DELTAGERE	6
REGISTRERING 1	7-8
1. Matr. nr, BBR-nr, Adresse, ejer, opførelsesår, arkitekt, anvendelse. Bevaringsstatus (evt SAVE-værdi).	
2. Arkivgennemgang/undersøgelse (bl.a. eksisterende tegninger, planmæssige forhold).	
ANALYSE	
Historisk analyse	9-13
1. Møllens historie	
2. Kulturhistorie	
Husets oprindelige formål – og senere anvendelser.	
3. Bygningshistorie	
Illustreret med gamle billeder, ældre bygningstegninger og nye, aktuelle opmålinger samt rekonstruktionstegninger.	
4. Antikvarisk analyse	
Originale, bevarede strukturer eller elementer fra husets opførelse og senere perioder.	
Teknisk analyse	14
5. Teknisk tilstand	
Teknisk gennemgang af husets konstruktive og byggetekniske tilstand, herunder	
6. Fugtproblemer og indeklimaforhold	
7. Energiforhold	
Arkitektonisk analyse	15
8. Udvendigt	
Bygningskroppen, facadeudtrykket, facadedetaljer, vinduer og døre.	
9. Husets interiører	
Indretning og funktion.	
10. Husets omgivelser	
Arkitektoniske tilpasning til landskabet eller bygningsmiljøet/helheden.	
VÆRDISÆTNING	
Konklusion/ de bærende bevaringsværdier	
Dominerende arkitektoniske og historiske træk, herunder særlige konstruktioner, byggetekniske eller funktionelle forhold.	
ANBEFALINGER/INDGREB	16
a. Umistelige strukturer, rum og bygningsdele, der skal vedligeholdes og repareres.	
b. Fjernede eller udskiftede strukturer, rum og bygningsdele, der bør rekonstrueres.	
c. Skæmmende strukturer, rum og bygningsdele, der bør fjernes.	
d. Strukturer, rum og bygningsdele, der kan ombygges og transformeres.	
e. Nye strukturer, rum og bygningsdele, der kan tilføjes.	
REGISTRERING 2	17-94
3. Bygningsopmåling.	
herunder detaljer, dør-og vinduesskema, skitseopmåling, totalstations punkter o.a.	

Foto: Nikolai Kofod Larsen

DELTAGERLISTE

Abbas Ali
Aenne Kristine Thomsen
Aiste Bagdonaite
Anna Josefine Grønvaldt
Anne Sofie Karoline Spliid
Anne Sofie Hald
Bendik Holm
Camilla Demant
Carl Arvidsson
Casper Brogaard Højer
Christina Särs Vernersen
Christoffer Hansen
Filip Malte Larsson
Fredrica Sällström
Ida Bredsgaard Månsson
Jakob Kleven
Jesper Skovby
Jo Norma Skovgård Thorkildsen
Kaja Tollersrud
Katrine Liv Nielsen
Mathilde Møller
Michael Sivertsen

LÆRERE

Charlie Steenberg
Christoffer Harlang
Nicolai Bo Andersen
Tomas Kampmann
Victor Bøje Julebæk

MÅLEUDSTYR

Måleudstyr
Tommestok
Målebånd (Talstabil, professionel 3,1 m bedst, se link)
Vatterpas
Skydelære
Vinkel
Plastelina

Tegneudstyr
Lineal, Linex 1420M
2 mm blyant, HB og 6H stifter. Gerne en Caran d'Ache 77
Blyantspidser til 2 mm stift
Tegnebræt, ølkasser, tegnebord
Viskeblyant, viskeskjold, bedst med hjemmelavet af folie med små huller
Notepapir (kvadreret A4 blok)
Tegnepapir, blankt A4 og A3, målfast blåt millimeter folie

Diverse
Lommelygte
Arbejdstøj
Kasket

VIKINGESKIBSMUSEET

REGISTRERING 1

IDENTIFIKATION

Forside: Christina Särs Vernersen

GRUNDLÆGGENDE FAKTA

Betegnelse:	Værdisætning af Vikingeskibshallen
Besigtelsesdato:	03.10.16
Matr. nr.:	15a, Klostermarken
Besigtet af:	Christina Särs Vernersen
BBR. nr.:	265-148344-1
Adresse :	Sankt Clara Vej 41
Kommune:	Roskilde
Ejer:	Vikingeskibsmuseet
Opførelsesår:	1967-68
Arkitekt:	Erik Christian Sørensen
Anvendelse:	Museum
Bevaringsstatus:	Fredet (1997)
Beliggenhed:	Roskilde

INTRODUKTION

Fundene af Skudelevskibene i slutningen af 1950'erne medførte et behov for et nyt museum, hvor de kunne fremvises. Dette behov udmøntedes i en indbudt arkitekt-konkurrence i 1964, som Erik Christian Sørensens forslag vandt (Skriver, P. E., Arkitektur DK, 1992).

OVERORDNET BESKRIVELSE

Vikingeskibshallen, som er en del af Vikingeskibsmuseet i Roskilde, er placeret yderst på en større græsflade helt ned til kanten af Roskilde Fjord. Mod øst afgrænses området af et boligkvarter, mod syd af Sankt Clara Vej, mod vest af museets havneanlæg og resterende bygninger og mod nord af fjorden.

Den aflange, rektangulære bygning består af en tydelig betonkonstruktion. Al beton er in situ støbt med prægning fra forskalling, dog er dele af facaden overmalet i en lys grå farve. Bygningen er placeret på en udtrukket sokkel, der mod facaden er udfyldt af sand og sten af varierende størrelse. Store trugformede udkragninger mod syd og nord markerer overgangen til det flade tag, hvorfra to markante ovenlys hæver sig op. Den sydlige facade er præget af tre markerede dobbeltsøjler, en høj sokkel og store vinduespartier. Vinduerne har en gennemgående sort, vandret sprosse og hvide, lodrette sprosser udformet som finner, der stikker ud fra facaden. I den vestlige ende af facaden fører en bred ankomstrappe i røde klinker op til en balkon, der danner ankomsten til hallen. De to gavle, mod henholdsvis øst og vest, er kendetegnet ved fremtrukne søjler med partierne imellem udfyldt af hvidmalede flader i tegl. Gavlenes vinduer er smalle og sortrammede med

undtagelse af to blændede vinduer mod vest, der er malet over med hvid maling. Den østlige facade er udstyret med en dobbeltdør og en rampe til kælderens magasinindgang samt en bitrappe til bygningens ankomstniveau. Den nordvendte facade er, ligesom den sydvendte, karakteriseret ved sine tre dobbeltsøjler og store glaspazier.

Facadens glaspazier går dog hele vejen fra plinthøjde til tag og har en ekstra vandret sprosse i forhold til de sydvendte.

Bygningens indre består af et stort nordvendt udstillingsrum, der huser de fem Skudelevskibe, en biograf og en lounge mod vest, et udstillingsrum mod øst, samt ankomst, butik og en kontorgang med køkken og personalet toilet mod syd. Planen har et tilrettelagt forløb i flere niveauer, der viser skibene fra forskellige perspektiver. I kælderen findes faciliteter som toiletter, garderobe, et ekstra udstillingsrum, ingeniørgang, teknikrum og værksteder. Væggens overflader består ligesom i det ydre af forskallet beton og hvidmalede murflader, loftet er hvidmalede træbrædder. Gangarealerne består hovedsageligt af mørkegrå, kvadratiske fliser, men har også felter af sortmalede brædder.

Skibene er placeret i let nedsænkede bassiner fyldt op med søsten.

HISTORISK OG TEKNISK ANALYSE

Kalkaflejring på betonbjælke. Foto: Christina Särs Vernersen

Afsprængt, plastikmalet beton og rusten armering. Foto: Christina Särs Vernersen

HISTORISK ANALYSE

Vikingskibshallen er arkitekt og professor Erik Christian Sørensen, (1922 - 2011) hovedværk bygget i 1967-68 til at huse de fem vikingskibe udgravet ved Skuldelev i 1962.

I tidens løb har Vikingskibshallen været udsat for flere ændringer. På oprindelige tegninger ses blandt andet en lang bro med plads til en skulptur, der fører fra loungen i bygningens vestlige ende ud i fjorden. Broen er aldrig bygget, men intentionen ses fysisk, da der i loungens nordvestlige hjørne er placeret en dør, der åbner ud i ingenting i 1. sals højde. Den resterende del af den vestlige fløj er på et tidspunkt blevet inddraget til biograf. I den forbindelse er der opsat en let konstruktion til at skjule teknik, opsat gardiner fra gulv til loft som rumdelere, lagt tæppe over, hvad der formodes at være flisebelægning, samt blændet vinduer. I bygningens østlige fløj er vinduerne ligeledes blændet af, og i stedet for udstilling af et af Skudelevskibene bruges rummet nu til to modelskibe. Ved kontorgangen er den afsluttende væg mod butikken, som ses på de oprindelige tegninger, blevet fjernet. Udefra er de blændede vinduer i den vestvendte facade malet over med hvid maling, og dele af facadens beton er blevet behandlet med plastikmaling i en lys grå farve.

Allerede da Erik Christian Sørensen projekt vandt arkitekt-konkurrencen om museet i starten af 1960'erne, fremhævede dommerkomitéen de gode muligheder for at udvide hallen. Sørensen arbejdede frem til sin død sammen med museet og har tegnet flere forslag til udvidelser og ombygninger (Vikingskibsmuseet, ukendt årstal).

Den eneste udvidelse, der er foretaget indtil i dag, er dog tilføjesen af Museumsøen tegnet af Hou og Partnere i 1997. Øen, der huser værksteder og bådeværft, består af flere mindre træhuse placeret et stykke vest fra Vikingskibshallen.

I september 2016 ansøgte Vikingskibsmuseets bestyrelse Slots- og Kulturstyrelsen om affredning af Vikingskibshallen grundet dennes tekniske tilstand.

TEKNISK ANALYSE

Bygningen har længe været i dårlig stand. Gennem årene er der ud-ført flere lappeløsninger, mens en omfattende renovering er blevet udskudt.

Betonkonstruktionen er udsat, da den er meget porøs og armeringen ligger under et meget tyndt dæklag. Der er en del revner og krakeleringer i overfladen og flere steder er armeringen begyndt at ruste og sprænge betonen af; en proces der forværres af plastikmalingen på facaden, der holder vandet inde. Kalkaflejringer på facaderne og bjælkerne i hallens indre samt mindre drypsten under ankomstdækket vidner om, at betonen stedvis gennemsvives af vand. Også på teglsektionerne ses tegn på fugt, så som boblende og afskallende maling og murskader.

Hallen sætter sig mere i den vestlige ende end i den østlige, hvilket har medført revner i fundamentet og

flisegulvet (Ingeniøren, 2016). Især i loungens nordvestlige hjørne er revnerne markante. Sætningerne truer ikke bæreevnen, men kan være skadelige for de skrøbelige skibsvrag som er monteret på stativer støbt ned i betonen (Politiken, 2016 b).

Der har i længere tid været problemer med indsvivende fugt i bygningen, blandt andet fra det utætte tag. Under en storm i december 2013 blev hallen dog særlig hårdt ramt. Det gik især ud over facaden mod fjorden samt vigtige ventilationskanaler under gulvene, der blev skadet af vand, der blev presset ind i bygningen. Der er efterfølgende opsat pumper for at sikre bygningens klimaanlæg.

Indeklimaet er strengt kontrolleret i udstillingsrummet på grund af de sarte skibsvrag, som er Nationalmuseets ejendom. Dog er der problemer med overophedning af sydfacaden, hvorfor de store glaspartier er blevet udstyret med persie ner for at begrænse opvarmning fra solen. Dette virker dog ikke tilstrækkeligt ved kontorgangen, hvor der er mangelful luftcirkulation, og rummene jævnligt bliver meget varme at opholde sig i. Grundet Nationalmuseets krav til indeklima, er det ikke tilladt for personalet at åbne de oplukkelige partier i vinduerne ved kontorene. Ud over glaspartiernes uhensigtsmæssige påvirkning af indeklimaet, er det problematisk for skibenes tilstand, at der trænger for meget UV-stråling gennem ruderne (Vikingskibsmuseet, 2016). Der er ikke foretaget nogen afskærmning af de nordvendte partier, men ved ovenlysene er der hængt stof over de tværgående bjælker, for at skærme for lyset.

ARKITEKTONISK ANALYSE

Udsnit af den nordvendte facade; her ses et overmalet vindue, afskallende maling samt en plastikmalet betonsektion. Foto: Christina Sårs Vernersen

ARKITEKTONISK ANALYSE

Vikingskibshallen er en fritliggende bygning af monumental karakter. Den er et markant eksempel på dansk brutalisme bygget som en montre til de fem skuldelevskibe. Bygningen fremstår med en stringent geometri, en eksponeret konstruktion i rå, in situ støbt beton og den ærlige materialeholdning, som er kendetegnende for stilen. Det overordnede, spinkle grit i beton er udfyldt af hvidmalede, murede sektioner. Denne sammensætning er ikke blot typisk for brutalismen, men skaber også referencer til traditionel dansk byggeskik, som en moderne fortolkning af bindingsværk.

Facaden har et overordnet horisontalt udtryk, som forstærkes af de aflange vinduespartier mod nord og syd. Udtrykket afbalanceres af de opadstræbende pillers takt og ovenlyspartierne, der hæver sig fra taget. Generelt fremstår bygningens facader slidte og misligholdte. I forbindelse med en betonrenovation i 1989-90 (DAC, 2014 b) er dele

af facadens beton blevet malet med plastikmaling i en lys grå farve, hvilket har skjult betonens struktur og aftryk fra forskallingen.

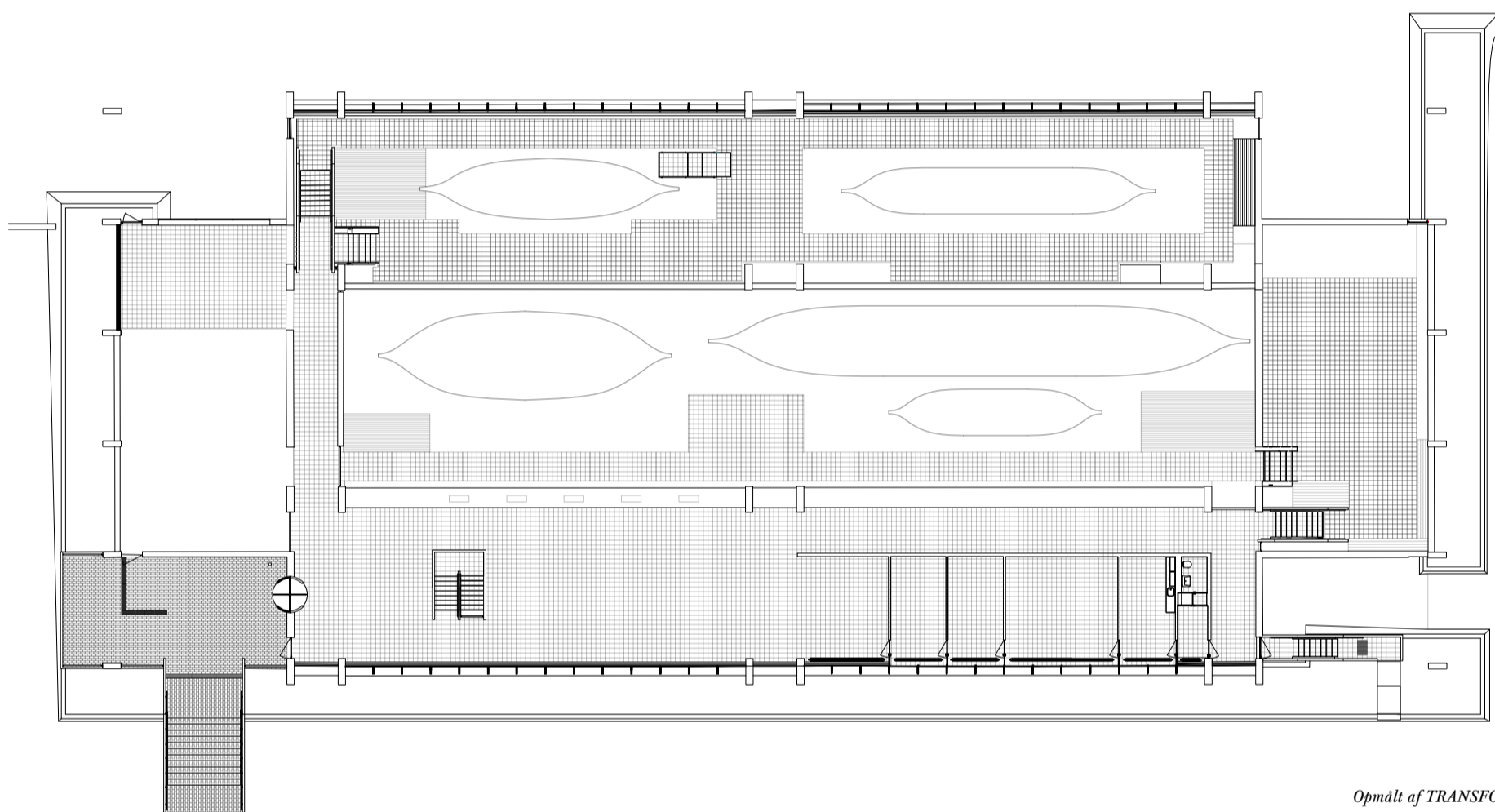
Indvendigt knytter de arkitektoniske værdier sig hovedsageligt til det store udstillingsrum, der åbner sig op mod fjorden og horisonten. Skibene fremvises af det nøje koreograferede rumlige forløb, der både skaber overblik og får beskueren helt tæt på detaljen. De mange planændringer har dog medført en udviskning af det tydlige forløb, der ses på projektegninger og tidlige fotografier. Umiddelbart opleves rummet enkelt og ensartet på grund af de få valgte materialer og farver, men der er dog et stort spænd og en leg i brugen af overflader. Denne subtile behandling af materialer giver rummet en sammenhæng og en rig, underspillet stofflighed. Det naturlige lys filtreres gennem oven-lysene og bjælkerne i loftet blødt og elegant ned over skibene, mens de store vinduespartier mod nord

får skibene til at fremtræde som silhuetter mod fjorden. Lysspalter i gavlen og langs det trugformede udhæng lukker strejflys ind, der understreger konstruktionen (u- kendt forfatter, Arkitekten, 1963).

Kælderen består hovedsageligt af praktiske faciliteter så som teknik og værksted og nogle få publikumsfaciliteter, supplerende udstilling, garderobe og toiletter. Disse har ingen særlig arkitektonisk værdi og især publikumsfaciliteterne fremstår rodede og uplanlagte.

Mod nord knytter hallen sig til fjorden ved at lade fundament og piller træde med ud i vandet. Det store vinduesparti når næsten ned til vandoverfladen og udvisker grænsen mellem inde og ude. På sydsiden knytter bygningen og dennes ankomst sig til den lange akse, der skærer sig igennem museets område. Bevægelsen understreges af bygningens horisontale udtryk.

ARKITEKTONISK ANALYSE

Opmålt af TRANSFORMATION, 2016

IMMATERIEL KULTURARV

Brutalisme

Begrebet brutalisme stammer fra det franske béton brut, på dansk rå beton (Dezeen, 2014 c). Stilen har fokus på materialer, tekstur og konstruktion og er især præget af forskallet beton. Andre kendetegn er ekspressive og massive former, materialer med tungt udseende og små vinduer i forhold til de resterende bygningsdele (Architecture.com, ukendt årstal).

Første gang begrebet brutalisme, eller new brutalism, blev brugt i England var, da arkitekturhistorikeren Reyner Banham i 1954 beskrev Alison and Peter Smithsons skole i Hunstanton i Norfolk (Architecture.com, ukendt årstal). Bygningen fremstår med den markante konstruktion, godt nok i stål i stedet for beton, eksponeringen af funktioner og den rå håndtering af materialer, der kom til at kendetegne stilen. Brutalismen trækker dog tråde helt tilbage til Le Corbusiers arbejde med l'Unité d'Habitation i slutningen af 1940'erne (Architecture.com, ukendt årstal), som både æstetisk og programmæssigt har haft mere indflydelse end Alison og Peter Smithsons Mies van der Rohe-inspirerede skole (Dezeen, 2014 c).

En stor del af brutalismen havde et menneskeligt og socialt aspekt. Le Corbusiers førnævnte l'Unité d'Habitation i Marseille, færdigbygget i 1952, var skabt som en "boligmaskine" (BBC, 2013) placeret i et grønt havemiljø og bestod ud over boliger også af et omfattende socialt program. I efterkrigstiden blev der bygget mange brutalistiske sociale boligbyggerier særligt i Storbritannien. Disse var ofte præget af svalegange eller "streets in the sky", inspireret af l'Unité d'Habitation og mange af Alison and Peter Smithsons uopførte boligprojekter (Dezeen, 2014b).

Svalegangene skulle opfordre til social interaktion og fremme fællesskabsfølelsen på samme måde som en rigtig vej. Dog var mange af de opførte byggerier billige, hurtigtbyggede projekter, der ikke havde de vidtrækkende sociale programmer, økonomiske forudsætninger eller tekniske kvaliteter som inspirationskilderne (BBC, 2013).

Det var ikke blot britiske sociale boligbyggerier, der prægede brutalismen. I løbet af 1960'erne og 70'erne skød skulpturelle bygninger i rå beton med mange andre programmer op over hele verden.

"Though emerging from different contexts and theoretical viewpoints, these various manifestations of Brutalism shared an ambition to reinvent modernism, to create an architecture that was hard-edged – literally and conceptually – that was radical and often confrontational". (Dezeen, 2014 c)

Erik Christian Sørensen

Erik Christian Sørensen blev født i København i 1922. Han blev uddannet på Kunstakademiets Arkitektskole fra 1942-47 med et ophold på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm i 1944. Han var gæstelærer på MIT i Massachusetts, USA, fra 1948-49 og underviser på Kunstakademiets Arkitektskole i 1949. I 1952 etablerede Sørensen sin egen tegnestue. Han virkede sideløbende med sit arkitektvirke som professor i bygningskunst ved Akademiet fra 1960-92 og som dekan i 1962-64.

Et af Sørensens vigtigste værker er hans eget hus i Gentofte fra 1955 (Fredede og bevaringsværdige bygninger, 2006), som består af en ren trækonstruktion med tydelige bjælker

og stolper. Huset har intet bærende murværk (Harlang, C., & Monies, F., 2004), i stedet opstilles skillevægge i træ efter behov (Kunstindeks Danmark, 1994). Den fleksible, T-formede plan opdeler den omkringliggende have i præcist definerede rum. Den klare konstruktion skaber sammen med store vinduespartier mod haverummene og det udkragende, flade tag en lethed i udtrykket og en særlig relation mellem inde og ude. Sørensen har selv forklaret sine intentioner:

"Jeg ville vel i grunden ind til arkitekturens basale virkemidler, proportion, rytme, lys, stoflighed; måske først og fremmest dette lette, lyse, det, som lader det ydre hus og indre gå sammen, tegne et sted". (Arkitektforeningen, 2011)

Huset er stærkt inspireret af samtidens internationale arkitektur, især amerikansk og japansk, men trækker også på traditionel dansk bygningskultur og er blevet beskrevet som "en radikal fortolkning af det danske bindingsværkshus" (Arkitektforeningen, 2011). Den indflydelsesrige villa, som er et af de bedste eksempler på efterkrigstidens enfamiliehuse, blev fredet i 2005 (Fredede og bevaringsværdige bygninger, 2006).

Bindingsværksfortolkningen, den spinkle, synlige konstruktion, rytmen, lyset, stofligheden og den stærke relation mellem ude og inde er alle elementer, der går igen i mange af Sørensens værker, ikke mindst Vikingskibshallen. I Vikingskibshallen er det dog en betonkonstruktion, der udgør den overordnede grit, ikke en trækonstruktion. Af hensyn til skibenes træ er der ingen ubehandlede træoverflader i hallen (ukendt forfatter, Arkitekten, 1963).

VÆRDISÆTNING OG ANBEFALINGER

Ovenlys og udgraving på den nordvendte facade.
Foto: Christina Sørs Vernersen

Udsnit af interiørets materialitet. Foto: Christina Sørs Vernersen

VÆRDISÆTNING

Vikingskibshallens bevaringsværdi knytter sig først og fremmest til bygningen som eksempel på dansk brutalisme. I det ydre knytter værdierne sig til bygningens placering i landskabet, den spinkle, synlige konstruktion, den enkle, geometriske form, de markerede piller, de store udkræninger ved taget, ovenlysene, den markante, udtrukne sokkel, de horisontale vinduespartier og den traditionelle materialeholdning, herunder især aftrykket fra forskallingen i betonen, der ikke blot er kendetegnende for brutalismen, men også refererer til træskibene inde i bygningen. I det indre knytter værdierne sig til det store udstillingsrum og dets relation til fjorden, det koreograferede rumlige forløb, den traditionelle materialeholdning og behandlingen af det naturlige lys.

ANBEFALINGER

A. Umistelige strukturer, rum og bygningsdele, der skal bevares, vedligeholdes og reparerer:

Hallens synlige betonkonstruktion er essentiel for bygningen. En renovering af denne er presserende på grund af de tekniske omstændigheder. Herudover skal udstillingsrummet og dets rumlige forløb værnes om.

B. Skæmmende strukturer, rum og bygningsdele, der bør fjernes:

Ud over den rent tekniske renovering af betonkonstruktionen, vil det være givende for bygningen at fjerne plastikmaling fra facaden, så betonens struktur igen kommer til syne. Biografen i bygningens vestlige fløj har medført nogle uheldige bygningsændringer der viser sig i bygningens indre såvel som dens ydre. Herunder overmaling og blænding af vinduer, en let konstruktion til teknik i selve

rummet og væg-til-væg gulvtæppe, der dækker det oprindelige klinkegulv. Disse elementer bør fjernes. I hallens østlige fløj har man blændet vinduer indefra, og skabt et interaktivt rum med modelskibe, udklædning og store vægmalerier. De interaktive elementer bør gives en ny placering, og væggene bør føres tilbage til deres oprindelige udtryk. Flere steder er gangforløbet i hallen ændret med sortmalede brædder. Dette indgreb er ikke skæmmende, men faktisk tilpasset på fin vis, dog svækker det det ellers nøje koreograferede forløb gennem udstillingen. Persiennerne i det sydvendte vinduesparti er skæmmende for udtrykket og bidrager ikke positivt til bygningens stoflighed. I stedet ville en anden løsning, fx et lyst gardin, være at foretrække.

VÆRDISÆTNING OG ANBEFALINGER

*Sostensbassinet er i dag suppleret med en alternativ rute gennem udstillingen.
Foto: Christina Sårs Vernersen*

Tre af de udstillede Skuldelevskibe. Foto: Christina Sårs Vernersen

C. Fjernede eller udskiftede strukturer, rum og bygningsdele, der bør rekonstreres:

De overmalede og/eller blændede vinduer i bygningens sidefløje bør føres tilbage til deres oprindelige udtryk. De nuværende situationer har karakter af lappeløsninger og har ændret det oprindelige facadeudtryk markant. I denne forbindelse kunne en flytning af Skuldelev 6, en mindre fiskerbåd, til bygningens østlige fløj være givende. Dette ville være en rekonstruktion af placeringen på originaltegningerne, og det ville give publikum mulighed for at komme tættere på langskibet Skuldelev 2, som i dag står gemt bagved Skuldelev 6. Den nye placering ville give Skuldelev 6 en anden relation til vandet, men der ville dog stadig være kontakt gennem det retablerede vertikale vindue i rummets nordøstlige hjørne.

D. Strukturer, rum og bygningsdele, der kan ombygges og transformeres:

Kontorgangen er ikke blot udfordret af indeklimaet, men den er også præget af, at der er mangel på opbevaringsplads til museumsbutikkens varelager og dermed manglende plads til personalets arbejdsgange. Kontorgangen kan

eventuelt optimeres eller transformeres til en mere relevant eller passende funktion. Kælderens garderobe fremstår minimal og rodet, da den er placeret i et gangforløb ved toiletterne og kan med fordel ombygges, udvides eller flyttes.

E. Nye strukturer, rum og bygningsdele, der kan tilføjes:

Der er behov for mere moderne museumsfaciliteter. Blandt andet er der lige nu ikke reel adgang for handicappede gæster, der er brug for bedre udstillingsmuligheder til fx særudstillinger, bedre kontorfaciliteter, brug for ordentlig plads til opbevaring og håndtering af varer og materialer til museumsbutikken samt en alternativ placering af både biografen og modelskibene med tilhørende udklædningsområde.

AFRUNDING

Hvorfor bevare en teknisk dårlig konstruktion? Kan det virkelig betale sig? Og hvad med skibene? Er det ikke bedre at "rive lortet ned" og bygge et nyt museum i moderne vikingestil i stedet? Det ville koste meget mindre.

Vikingskibshallen er et af de bedste og eneste eksempler på brutalisme i Danmark. Det er problematisk at gøre bygnings- og kulturarv til et spørgsmål om smag, som den offentlige debats diskurs om hallen lige nu synes at gøre. Skuldelevskibene er marinearkæologiske fund, der fortæller om vores historie og kulturhistorie. Dem skal der værnes om, selvfølgelig. Det kan de fleste blive enige om. Måske fordi vi er vokset op med og romantiserer historierne om vores forfædre, de modige, brutale vikinger. Men hvad med historien om vores velfærdsstat? Brutalismens ideologier? Er de fortællinger lige meget? Skal vi bare slette dem, fordi de fleste synes, at de er grimme? Eller er de også værd at føre videre til de kommende generationer?

Hvis det ikke kan lade sig gøre at redde Vikingskibshallen eller få den gjort i forsvarlig stand til at huse skibene, vil man blive nødt til enten at rive den ned eller flytte skibene. Men vil hallen, som er bygget som en montre specifikt til Skuldelevskibene, overhovedet kunne få en ny funktion, der begrundes dens eksistens, hvis skibene flyttes?

ARKIVALIER

Sostensbassin. Foto: Christina Särs Vernersen

KILDER

Litteratur

Harlang, C., & Monies, F. (2004). Eget hus: Om danske arkitekters egne huse i 1950'erne. Kbh.: Arkitektens Forlag.

Skriver, P. E. (1992). Vikingskibshallen. Arkitektur DK, volume 8, 438-444.

Ukendt forfatter (1963). Et vikingskibsmuseum i Roskilde. Arkitekten, volume 13, 245-249.

WEB

Architecture.com, ukendt årstal (set 24.10.16), <https://www.architecture.com/Explore/ArchitecturalStyles/Brutalism.aspx>

Arkitektforeningen, 2011 (set 24.10.16), <https://arkitektforeningen.dk/artikel/nyheder/nekrolog-en-vital-og-generoes-aristokrat>

BBC, 2013 (set 24.10.16), <http://www.bbc.com/culture/story/20130423-design-icon-or-concrete-horror>

DAC, 2014 a (set 24.10.16), <http://www.dac.dk/da/dac-learning/netundervisning/arksite-kanon/vaerker/erik-christian-soerensens-eget-hus/>

DAC, 2014 b (set 24.10.16), <http://www.dac.dk/da/dac-learning/netundervisning/arksite-kanon/vaerker/vikingskibshallen/>

Den Store Danske, 2012 (set 24.10.16), http://denstoredanske.dk/Danmarks_geografi_og_historie/Danmarks_histo-

[rie/Danmark_for_Reformationen/Skuldelevskibene](http://denstoredanske.dk/Danmark_for_Reformationen/Skuldelevskibene)
Den Store Danske, 2011 (set 24.10.16), http://denstoredanske.dk/Kunst_og_kultur/Arkitektur/Danmark/Erik_Christian_Sorensen

Dezeen, 2014 a (set 24.10.16), <http://www.dezeen.com/2014/09/15/jonathan-meades-opinion-brutalism-architecture-for-grown-ups/>

Dezeen, 2014 b (set 24.10.16), <http://www.dezeen.com/2014/09/10/brutalist-buildings-park-hill-jack-lynn-ivor-smith/>

Dezeen, 2014 c (set 24.10.16), <http://www.dezeen.com/2014/09/10/dezeen-guide-to-brutalist-architecture-owen-hopkins/>

DR, 2014 (set 24.10.16), <http://www.dr.dk/nyheder/vejret/video-et-aar-efter-stormen-bodil-se-skaderne-paa-vikingskibsmuseet>

Fredede og bevaringsværdige bygninger, 2006 (set 24.10.16), <https://www.kulturarv.dk/fbb/sagvis.pub?sag=26903945>

Fredede og bevaringsværdige bygninger, 1998 (set 24.10.16), www.kulturarv.dk/fbb/sagvis.pub?sag=7396666

Fredede og bevaringsværdige bygninger, ukendt årstal (set 24.10.16)
www.kulturarv.dk/fbb/bygningvis.pub?bygning=7403226
Ingeniøren, 2016 (set 24.10.16), <https://ing.dk/artikel/>

vikingskibsmuseet-tager-vand-ind-synker-187499
Kunstindeks Danmark, 1994 (set 24.10.16), <https://www.kulturarv.dk/kid/VisWeilbach.do?kunstnerId=10842&wsektion=alle>

Politiken, 2016 a (set 24.10.16), <http://politiken.dk/kultur/ECE3421586/museum-har-mistet-troen-paa-redning-skrot-fredning-af-vikingskibshal/>

Politiken, 2016 b (set 24.10.16), [http://politiken.dk/kultur/ECE3383775/vikingskibsmuseet-har-kun-faa-aar-igen/Vikingskibsmuseet, 2016 \(set 24.10.16\), http://www.vikingskibsmuseet.dk/fileadmin/vikingskibsmuseet/_frontend_files/_fotoarkiv/Helhedsplan/Havhingstens_hus/PDF/Ansogning_om_affredning_af_Vikingskibshallen_27.09.2016.pdf](http://politiken.dk/kultur/ECE3383775/vikingskibsmuseet-har-kun-faa-aar-igen/Vikingskibsmuseet, 2016 (set 24.10.16), http://www.vikingskibsmuseet.dk/fileadmin/vikingskibsmuseet/_frontend_files/_fotoarkiv/Helhedsplan/Havhingstens_hus/PDF/Ansogning_om_affredning_af_Vikingskibshallen_27.09.2016.pdf)

Vikingskibsmuseet, 2011 (set 24.10.16), [http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal \(set 24.10.16\), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/](http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal (set 24.10.16), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/)

Vikingskibsmuseet, 2011 (set 24.10.16), [http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal \(set 24.10.16\), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/](http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal (set 24.10.16), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/)

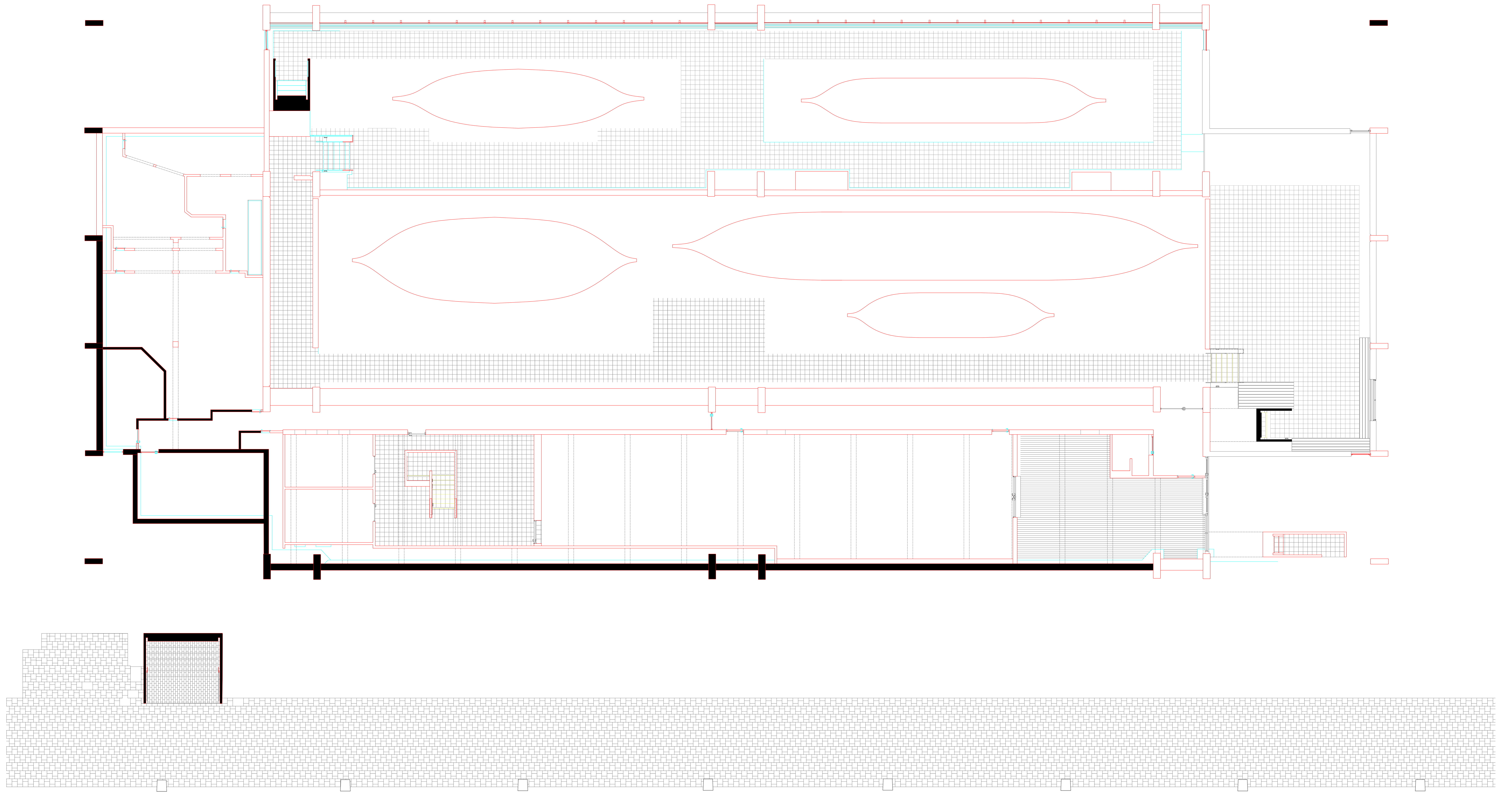
Vikingskibsmuseet, 2011 (set 24.10.16), [http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal \(set 24.10.16\), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/](http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal (set 24.10.16), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/)

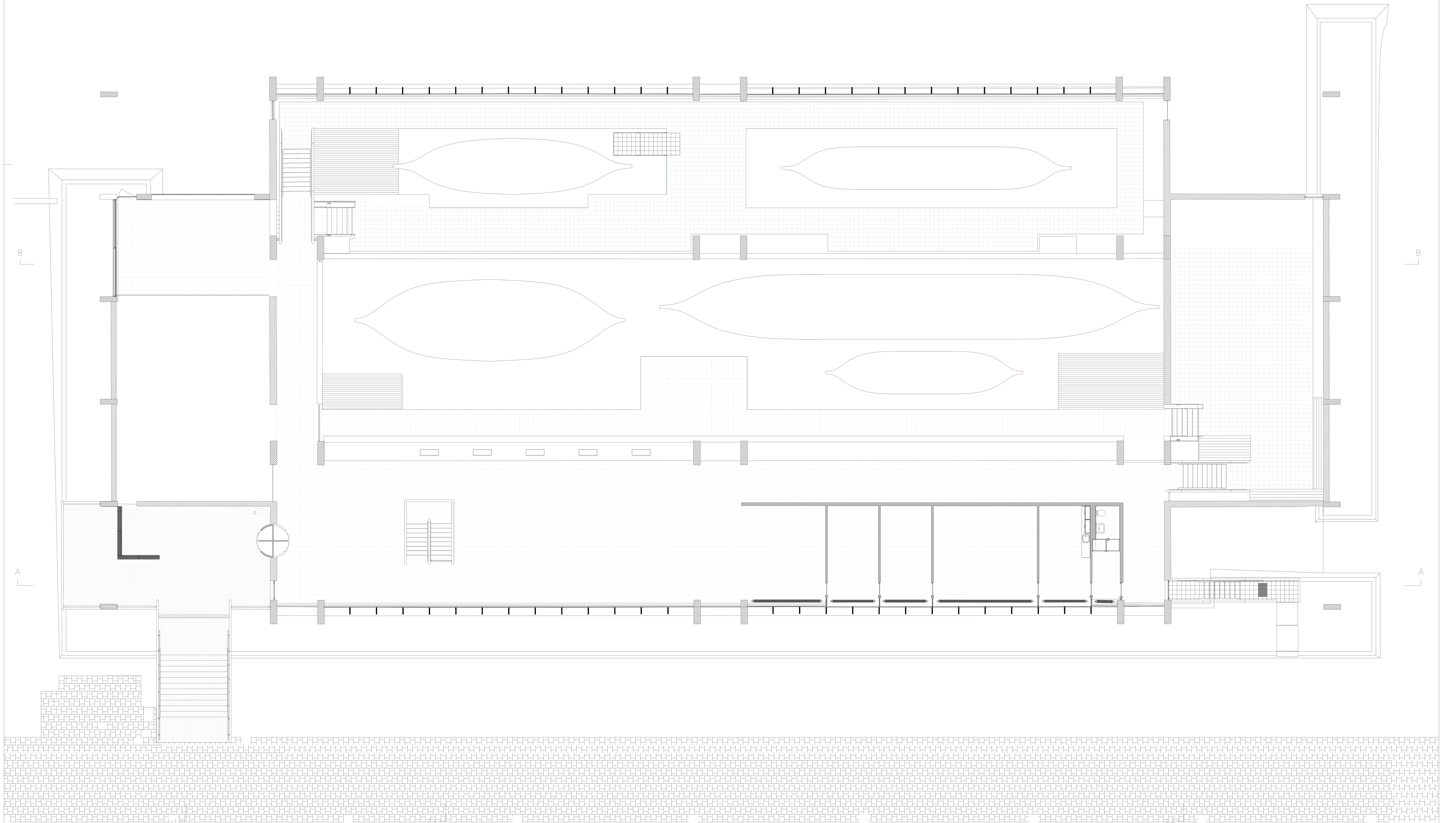
Vikingskibsmuseet, 2011 (set 24.10.16), [http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal \(set 24.10.16\), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/](http://www.vikingskibsmuseet.dk/nyheder/article/vikingskibsmuseets-skaber-arkitekten-erik-christian-soerensen-er-dodt-88-aar/Vikingskibsmuseet, ukendt årstal (set 24.10.16), http://www.vikingskibsmuseet.dk/om-museet/helhedsplan-for-fremtidens-vikingskibsmuseum/funktionelle-bygninger/aestetisk-vikingskibshal/)

Øvrige
Bredal, J. (2016). Betonkonservering. Forelæsning, KADK. Samtaler med ansatte på Vikingskibsmuseet (2016).

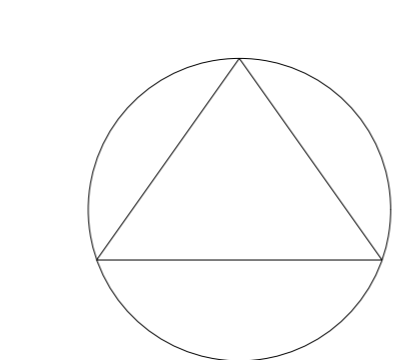
VIKINGESKIBSMUSEET

REGISTRERING 2

0 20 m

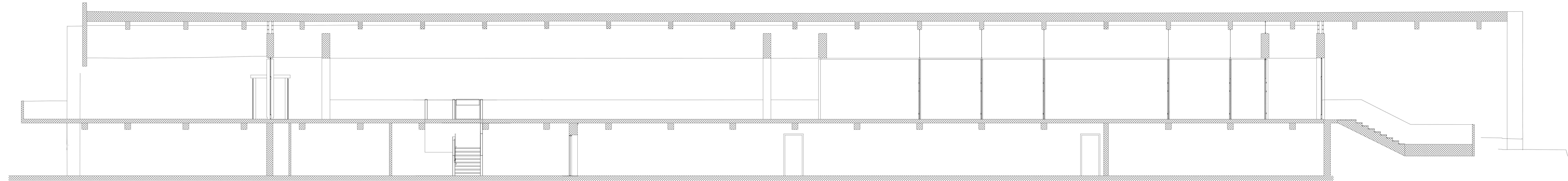
VIKINGESKIBSMUSEET
Vindeboder 12, 4000 Roskilde

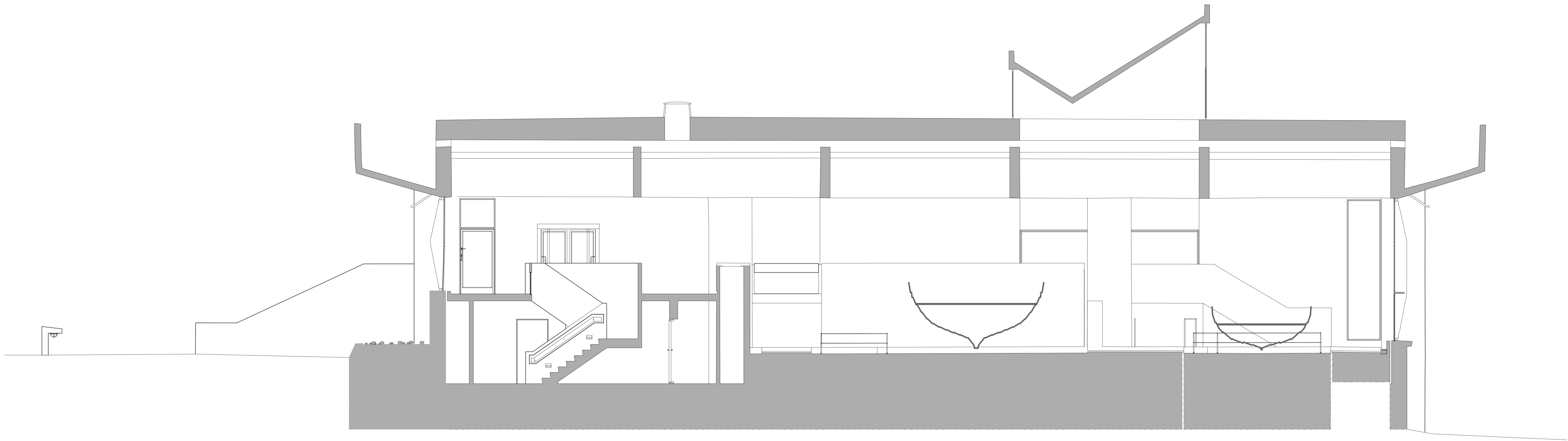
Matr. Nr. 15a

Emne
Mål

1. Etage plan
1:50

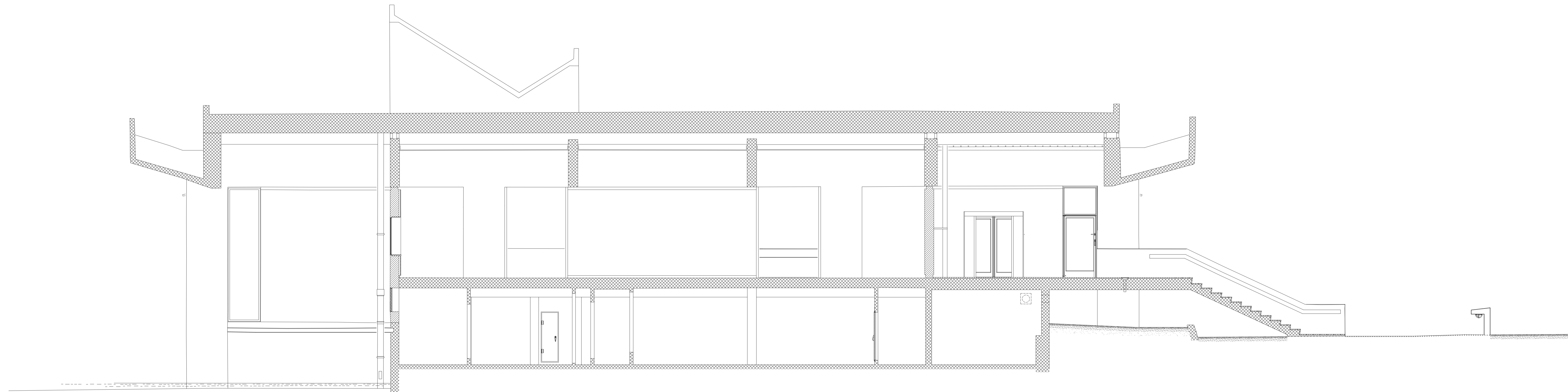
Opmålt af Christina, Christoffer Fredrika, Luna
Dato 28.09.16

VIKINGESKIBSMUSEET
Vindeboder 12, 4000 Roskilde

Matr. Nr. 15a Emne 1. Tværsnit D Opmålt af Jakob Kleven og Jo Thorkildsen
Mål 1:50 Dato 28.09.16

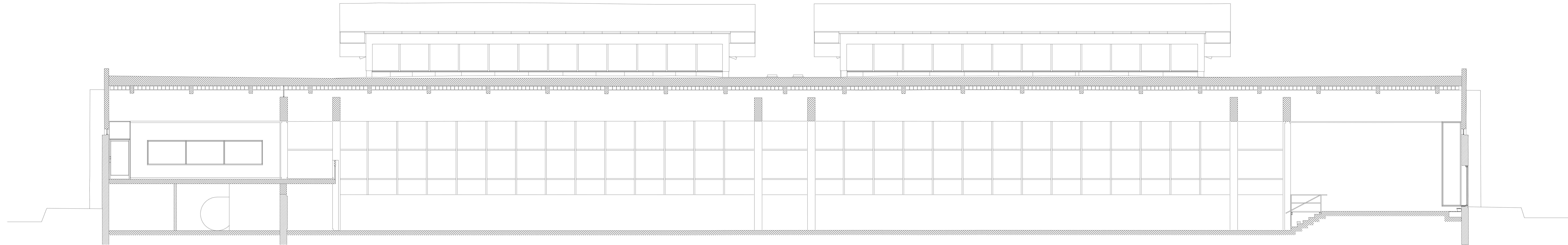
VIKINGESKIBSMUSEET
Vindeboder 12, 4000 Roskilde

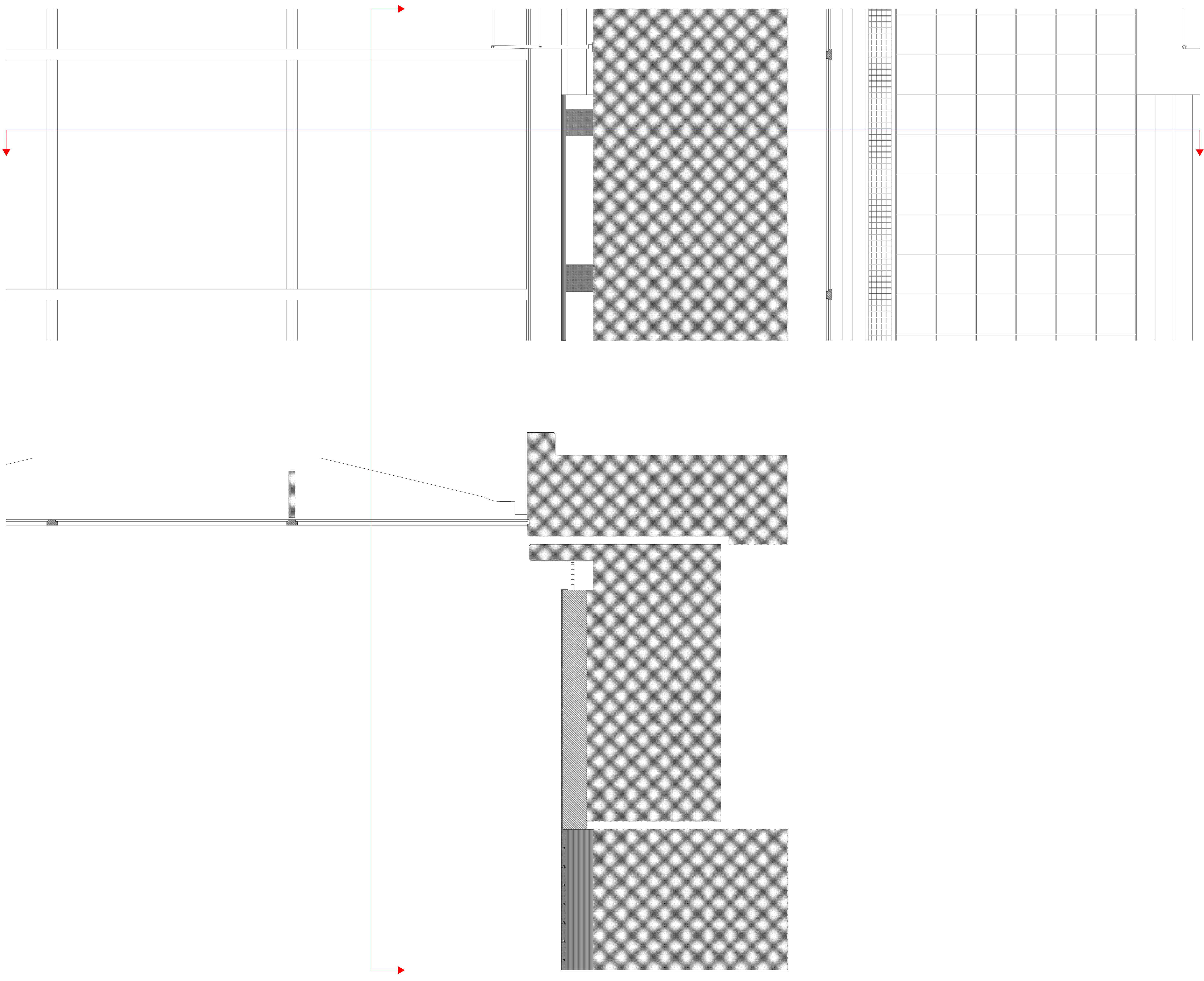
Matr. Nr. 15a

Emne
Mål

Tværsnit E
1:50

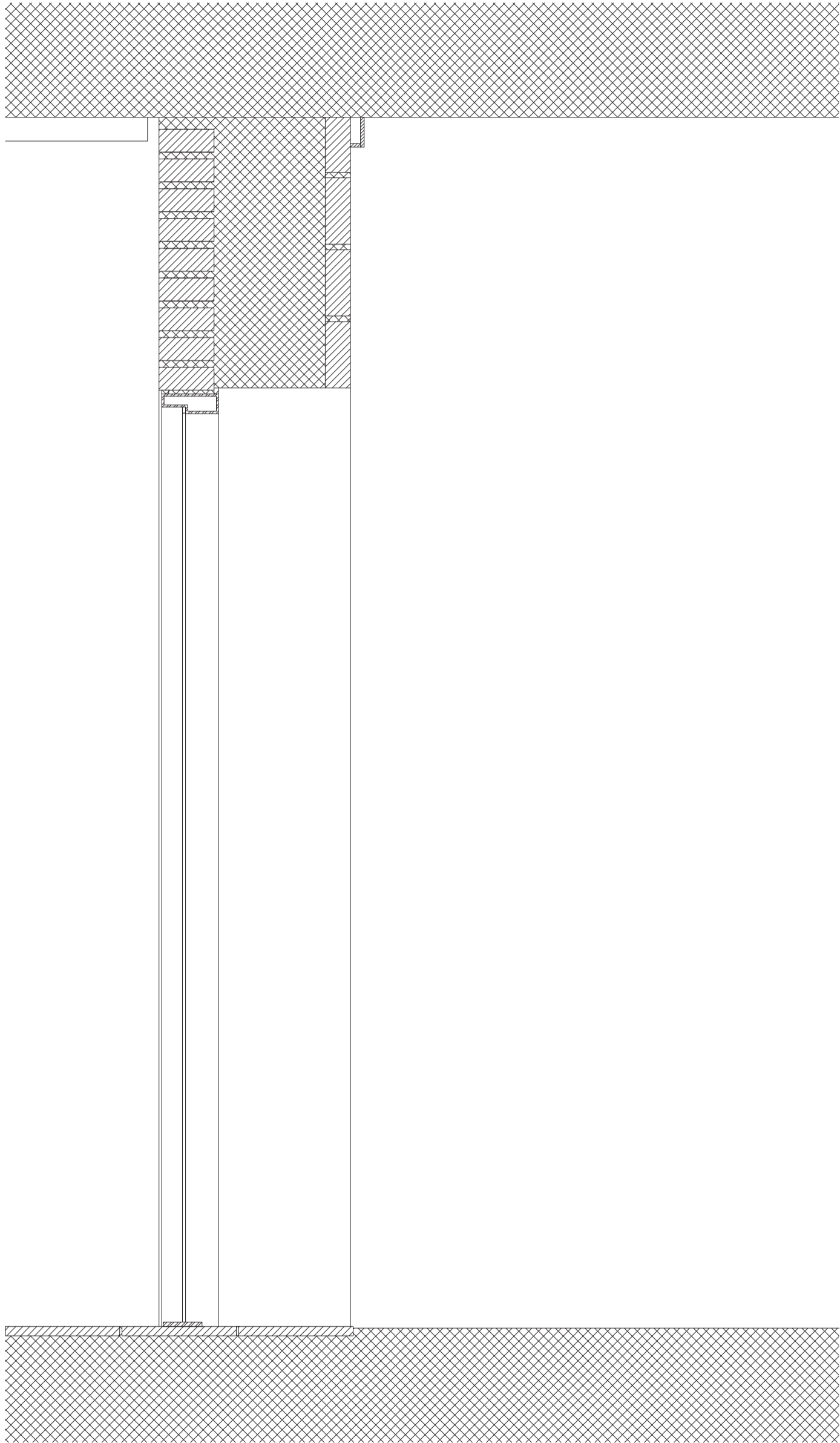
Opmålt af Aistė Bagdonaitė og Filip Larsson
Dato 28.09.16

VIKINGESKIBSMUSEET
Vindeboder 12, 4000 Roskilde

Matr. Nr. 15a Emne 1. Tværsnit D - detaljer Opmålt af Jakob Kleven og Jo Thorkildsen
Mål 1:10 Dato 28.09.16

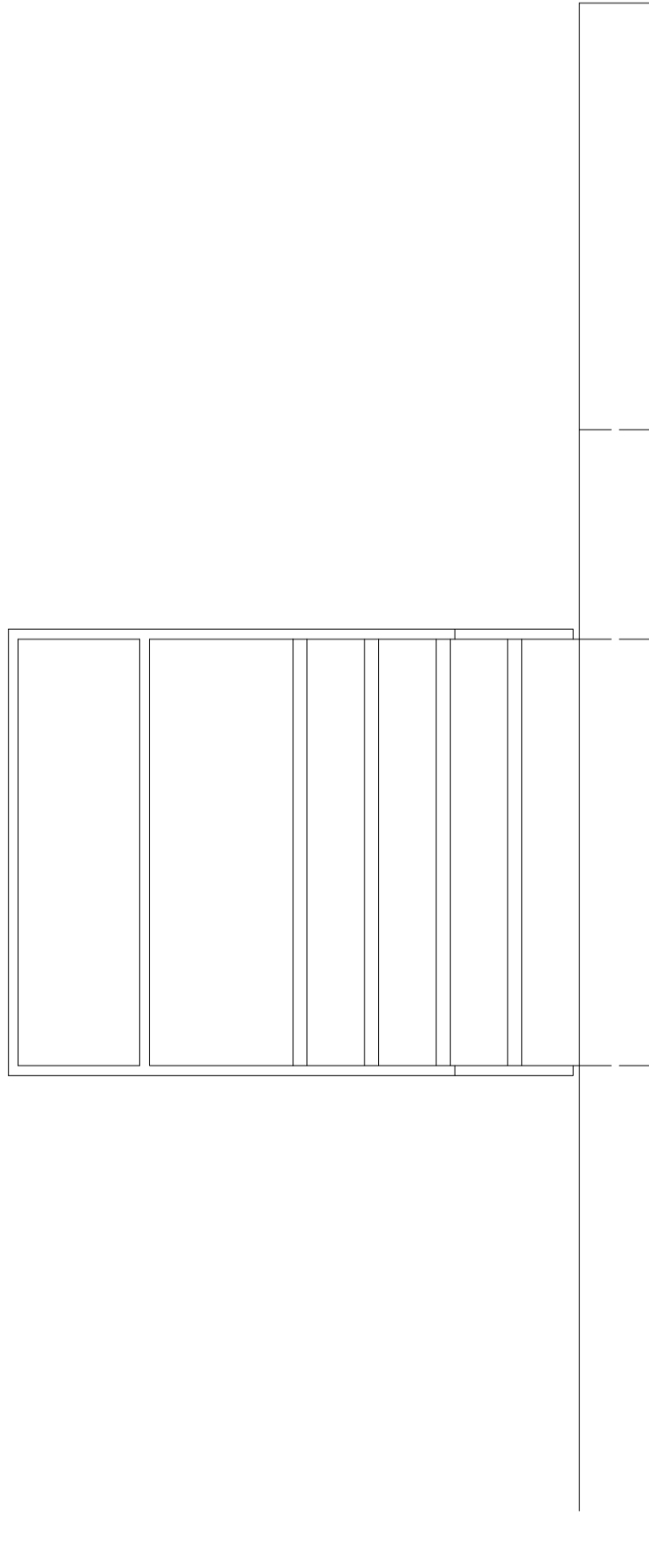
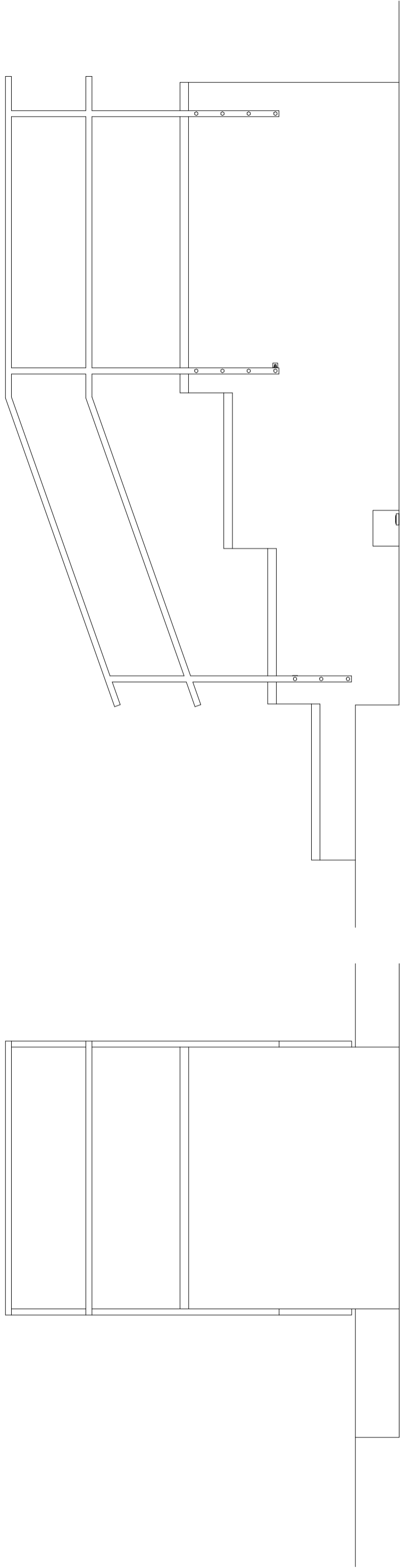

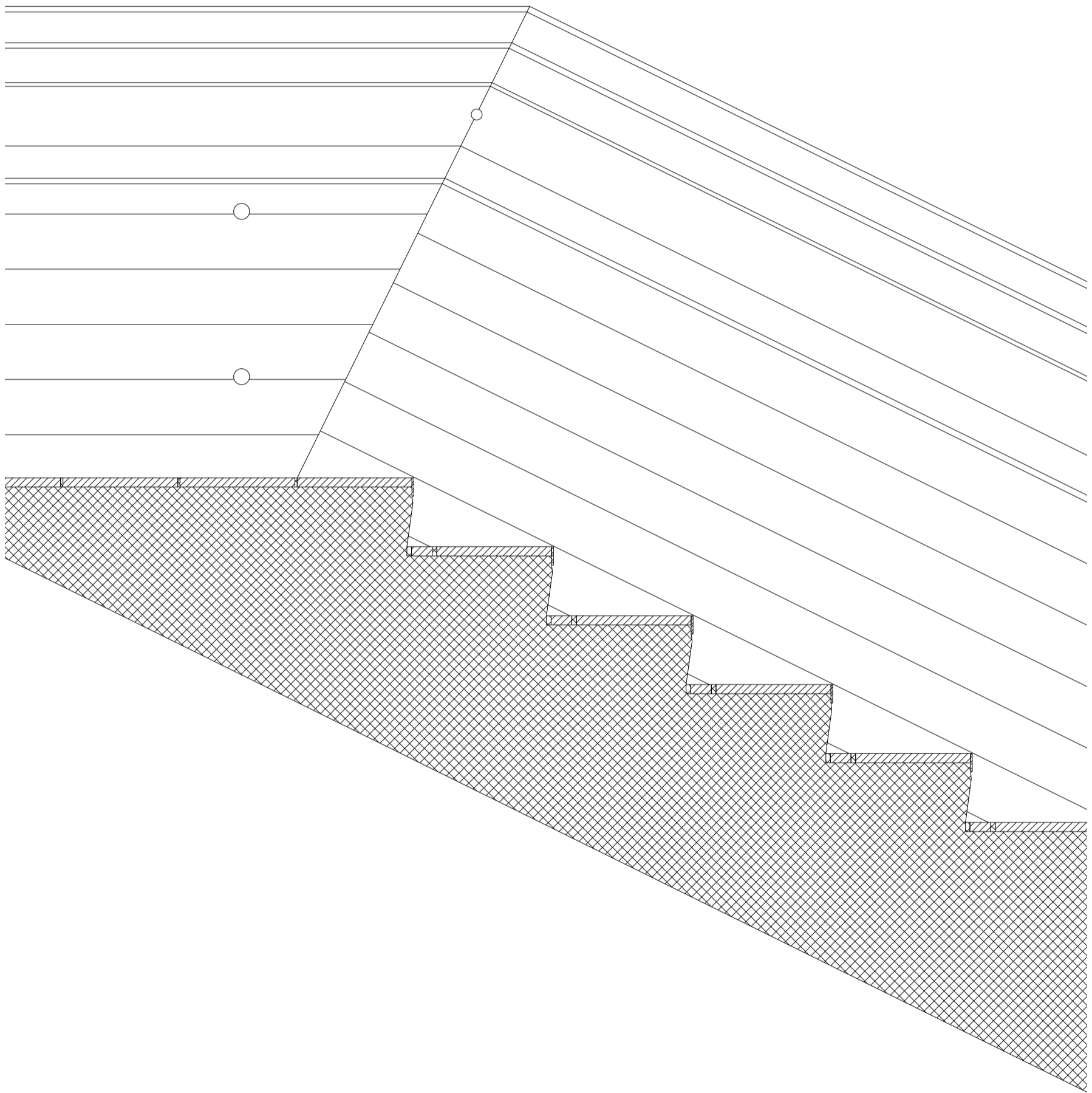
0 1 m

Vikingskibsmuseet
Vindeboder 12,
4000 Roskilde
Matr. nr.

Detaljesnit Kælderplan dør
Opført 1969
Mål 1:10
Arkitekt Erik Chr. Sørensen

Opmålt 12.09.16 - 27.09.16
Opmålt på Transformation
af Sebastian Ailert og
Clara Runstedt Klausen

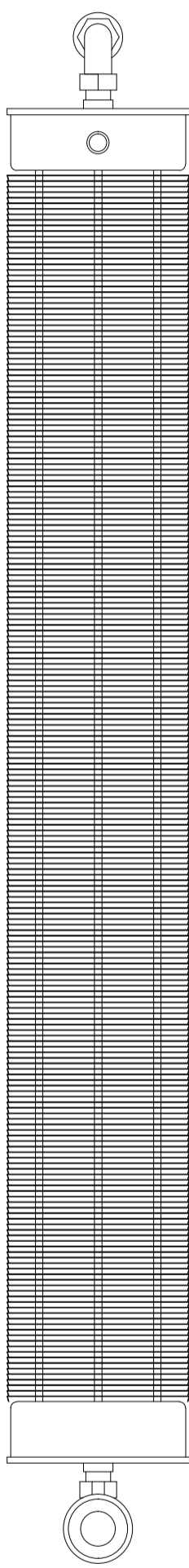
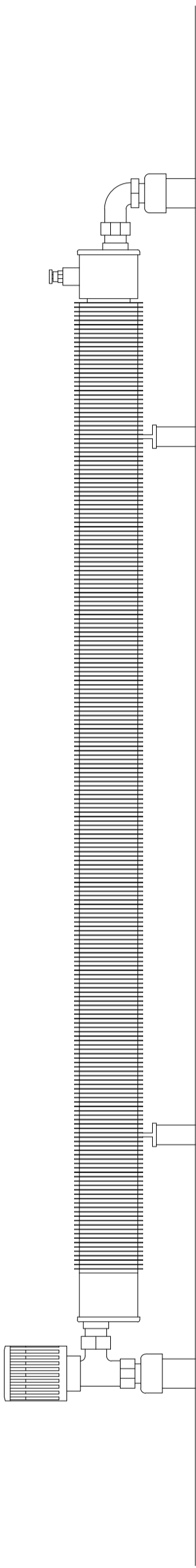

0 1 m

Vikingskibsmuseet
Vindeboder 12,
4000 Roskilde
Matr. nr.

Detaljesnit trappe mod øst
Opført 1969
Mål 1:10
Arkitekt Erik Chr. Sørensen

Opmålt 12.09.16 - 27.09.16
Opmålt på Transformation
af Sebastian Ailert og
Clara Runstedt Klausen

VIKINGSKIBSMUSEET
Vindeboder 12, 4000 Roskilde

Matr. Nr. 15a

Erne
Mål

RADIATOR, Kontor
1:5

Dato

Opmålt af Christina, Fredrica, Luna, Christoffer
28.09.16

Tjek tegningshoved nederst højre hjørne - identisk med nedenstående Skabelon ligger i:

- dropbox - Skabloner, Plotstyles og Template - KTR_sidefod til opmålingstegninger

Husk at orientere tegningen, på højformat A3, så er det nemmere at 'læse' mappen

Husk nordpil

Husk målestok - altid?

Husk at alle tegninger

Læg gerne nogle gode fotos af det hele og også gerne af gruppen

Indskanning el. fotos af jeres opmålingsskitser

Husk korrekt størrelse på hatch, bokstaver og tal

Husk korrekt fond

Lad ikke snit linier gå gennem hele tegningen

Upload i samme mappe med samme navn på tegningen - så jeg ikke skal finde rettelsen og den opdaterer selv.

Gode håndskitser gerne :-)

Og husk alle de rettelser I allerede har diskuteret med Thomas!

Læg alt i samme mappe - Dropbox - Vikingeskibsmuseet 2016 - Pdf til Charlie

God arbejdslyst :-)

Transformation

Bygning	Brønshøj Vandtårn	Emne	Vindue, Opstalt, Snit	Opmålt	29.09.16 - 11.10.16
Adresse	Brønshøjvej 29, 2700 Brønshøj	Mål	1:10	Opmålt af	Rosita Jansen, Laust Øby,
	Matr. nr. 6d, Brønshøj	Arkitekt	Ib Lunding, opført 1930		Pernille Hornung, Sander Slette Haugli